https://achterderug.nl

„NAAR ROME" *)

LECTUUR OVER PALESTINA, OOK POPULAIRE lectuur, is er in binnen- en buitenland in een zeer sterk aangroeiende massa. Om de vijf jaren verschijnt een deel van de „Palästine-Literatur," een internationale systematische bibliographie, die nauwkeurig wordt bijgehouden door den beroemden Duitschen Palestina-geleerde Dr. Peter Thomsen; het vierde deel, dat het vorige jaar verscheen, bevat 8437 (zegge: vierentachtighonderd zevenendertig) titels van boeken en tijdschriftartikelen, die alle handelen over dat kleine landje.

De lectuur over het groote reisgebied van Paulus is ook niet gering, doch in ons land betrekkelijk klein. Vandaar dat wij dit royaal en smaakvol gedrukte werk met blijdschap begroeten; het voorziet inderdaad in de behoefte van vele Bijbellezers, die behalve door Palestina in gedachten ook wel eens door de aangrenzende landen een reis willen maken.

Welnu, de heer Marang is een goede, betrouwbare gids, die niet slechts die streken heeft bereisd, doch ook met open oogen en kloppend hart heeft *gezien* — wat lang niet elke reiziger kan — en duidelijk en bevattelijk schrijft over wat hij opmerkte. Hij had overal een *open Bijbel* in de hand, en er viel in twee richtingen licht: van den open Bijbel op de streken, die zijn voet betrad, en van deze landen uit op den Bijbel. Hij trekt met u door Palestina en Syrië, door Klein-Azië en Griekenland, en ten slotte naar Rome. Wie zijn boek aandachtig leest, zal veel leeren ter verklaring van leven en brieven van den grooten heiden-apostel.

In het bijzonder zijn de gedeelten, die handelen over Antiochië en over Smyrna, geslaagd. Wat hij in het kort opmerkt over den achtergrond der Paulinische brieven, zal vele lezers dringen tot nadere studie van dit belangrijke onderwerp.

Wij zijn den bekwamen auteur en de wakkere uitgevers dankbaar voor dit boek, dat tot het beste behoort, dat in het afgeloopen jaar over het Oosten in Nederland werd geschreven. In zijn soort lijkt het mij beter geslaagd dan zijn werk over Palestina, dat hij met zijn reisgenooten schreef. Het verdient snel een tweeden druk, waartoe vele lezers van Timotheüs — al kennen zij reeds een deel van dit werk, omdat het begin het allereerst in „Timotheüs" verscheen — wel zullen medehelpen, naar ik hoop.

Wie alleen prijst, heeft gewoonlijk slecht en vluchtig gelezen. Daarom wil ik ook wijzen op enkele minder geslaagde passages, die in een tweeden druk (die immers zeker komt) kunnen worden veranderd. Allereerst blz. 9; wat daar staat over den weg, die van Jeruzalem naar het Noorden leidt, is onjuist of onduidelijk uitgedrukt. Op blz. 17 is de Arabische uitdrukking niet goed vertaald. (atschan is enkelvoud: dorstige, en sebil beteekent: put.) Het woord „bange" op blz. 33 moet worden geschrapt. Voorts: vele bladzijden zijn mij te sober, te weinig enthousiast, te Hollandsch, te veel uit een boek en niet uit een hart geschreven. Dr. Marang kan zich gerust wat meer laten gaan, daar zal de levendigheid van voorstelling bij winnen.

Intusschen: een mooi boek, een rijke aanwinst voor ons Bijbellezend publiek. Het brengt ons dichter èn bij Paulus èn bij de Heilige Schrift.

Dr. JOH. DE GROOT

*) Dr. G. P. Marang, Naar Rome, door het reisgebied van den apostel Paulus, met 45 illustraties, 6 landkaartjes en 7 inscripties (Uitgave La Rivière & Voorhoeve, Zwolle, 1928.)

TEEKENEN DES TIJDS

Schreeuwende ellende onder kinderen in Rusland.

EEN ZEKERE Dr. FRENEK, DIE VEEL GEREISD heeft in Rusland, vertelt op aangrijpende wijze van de ellende der Russische kinderen. En wat ik daarvan las, deed mij aan een paar uitdrukkingen denken in Jeremia's Klaagliederen: „Mijn ingewand wordt beroerd, mijn lever is ter aarde uitgeschud vanwege de breuk der dochter mijns volks, omdat het kindeken en de zuigeling op de straten der stad in onmacht zinken, als zij tot hun moeders zeggen: Waar is koren en wijn?" .... Daar in het onmetelijke Rusland evenwel sterven kinderen, zonder dat een moeder er een traan over storten kán. Die kinderen zijn paria's, zwerfvogels, door honger voortgedreven!

Dr. Frenek dan vertelt, hoe hij te Taschkent, dicht bij de grenzen van Turkestan, in het Zuiden van Westelijk Siberië, waar de trein stopte, uit het venster van zijn coupé twee kleine jongens zag, die aan het bedelen waren. De eene jongen was ongeveer tien, de andere omstreeks twaalf jaar oud. Maar wat hem wel het meest verbaasde, was, dat hij ze aan een volgend station, toen ook daar gestopt werd, wéér zag. Waar moesten dan toch die jongens gezeten hebben? Bij navraag kwam hij er achter, dat niet alleen die twee jongens, maar dat een heele bende van zulke kleine bedelaars de groote reizen meemaken — reizen als van Samara naar Moskou b.v. — verscholen onder de wagens en tusschen de wielen. En zoo laten dan die schapen van kinderen zich meevoeren over gloeiend heete stofvlakten en over smeltende sneeuwvelden, want Rusland is zoo gróót!

Waar komen die zwervende bedelaars vandaan?

Het zijn de dakloozen, ten getale van een half millioen, met wie men zich sedert 1921 al bezighoudt. Een driehonderdduizend heeft men er weten onder te brengen, kinderen van boeren en van arbeiders, weezen en halfweezen, wier ouders tusschen '20 en '22 zijn verhongerd. In het Wolgagebied zijn toentertijd heele dorpen uitgestorven. Sommige families zijn weggetrokken en soms werden ze verstrooid. Kinderen gingen uit eigen beweging op stap, als ze hoorden, dat elders bróód was. Honger is een scherp zwaard! Door dien geesel laat men zich willig voortdrijven!

De Russische Overheid heeft getracht, het groote kwaad te beperken. Ze heeft strooptochten gehouden onder die hongerige zwerfvogels, maar dat heeft niet veel gegeven. Toen heeft ze het niet met azijn, maar wel met stroop geprobeerd. En dat ging beter. De jong-communisten hebben zich op de stations het lot dezer ongelukkigen aangetrokken, en door een vriendelijke behandeling en door onderwijzing heeft men er velen kunnen redden. Men heeft kinderhuizen opgericht voor die paria's, in totaal vierduizend, zoodat men er velen onderbracht. Later heeft men ze bij boeren onder dak gebracht — gezinsverpleging derhalve. Ook heeft men werkplaatsen, in Moskou b.v. een uurwerkfabriek, geopend voor deze ongelukkigen. In 1926 waren er ongeveer duizend van zulke inrichtingen. Wel wordt er dus aan gearbeid. Maar wat een schreeuwende ellende toch, als daar moet worden vastgesteld, dat er 62 op de honderd van 8 tot 14 jaar, en 22 op de honderd van 14 tot 16 jaar, en bijna 11 op de honderd van 4 tot 8 jaar onbewaakt en onverzorgd rondzwerven. Men heeft beweerd, dat die kinderen zélf er nauwelijks erg in hebben. Ze minnen de vrijheid. Ze zwerven onder den wijden hemelkoepel, en snuffelen als de honden op straten en pleinen; een rustplaats, als het daar de tijd voor is, zoekend, waar ze die maar vinden kunnen. Is het wonder, dat velen ziek worden, dikwijls besmettelijk, en dat niet weinigen sterven? Sterven, zooals ik reeds zeide, zonder dat een moeder er over schreien kán!

Ik denk opnieuw aan een woord uit de Klaagliederen. Het is dit woord: „Maak geschrei ... stort uw hart uit voor het aangezicht des Heeren als water .... hef uw handen op tot Hem voor de ziel uwer kinderkens, die in onmacht gevallen zijn van honger, vóóraan op alle straten."

J. T.